

Gud är EN

Inledning

Uppdelningen av tawhîd i de här kategorierna – som kommer att gås igenom nedan – gjordes inte av profeten Muhammed – må Guds ﷻ – och inte heller av hans efterföljare eftersom det inte fanns något behov av att analysera sådana grundläggande trosprinciper på det sättet. Emellertid är grunden för de här delarna alla inbakade i verser i Koranen och i profetens – må Guds ﷻ – och hans efterföljares förklarande uttalanden.

Behovet av den här analytiska framställningen av tawhîd uppkom efter att islam hade spridits till Egypten, Bysans, Persien och Indien och absorberade kulturerna i dessa regioner. Det är fullt naturligt att förvänta sig att när människorna i de här länderna hoppade på "islamståget" skulle de ta med sig vissa rester från sin gamla tro. När vissa av dessa nya konvertiter började uttrycka sina olika filosofiska tankar om Gud i skrift och diskussioner uppstod förvirring i vilken den rena och enkla enhetstron i Islam hotades.

Imam at-Tahawi anmärkte: "Vi säger, med framgång från Gud, om Guds en-het (tawhid) att Gud är En, utan någon partner vid Sin sida."

Du bör veta att tawhîd var det första som Guds budbärare – över honom vare Guds frid och välsignelser – bjöd in till (da'wat), den första av vägens hållplatser och det första stadiet på vägen mot Gud, Mäktig och majestätisk.

Den upphöjde säger:

Se, Vi sände Noah till hans folk och han sade: Dyrka Gud, mitt folk – ni har ingen annan Gud än Honom! (Koranen al-A'raf 7:59)

Och Hud, över honom vare frid, sade till sina stamfränder:... Dyrka Gud, mitt folk – ni har ingen annan Gud än Honom! (Koranen, al-A'raf 7:65)

Och Salih, över honom vare frid, sade till sina stamfränder: ... Dyrka Gud, mitt folk – ni har ingen annan Gud än Honom! (Koranen, al-A'raf 7:65)

Och den upphöjde säger: Till varje samfund har vi låtit ett sändebud komma [för att förkunna]: "Dyrka Gud och håll er borta från det onda" (Koranen an-Nahl 16:36) och: Vi har aldrig sänt en profet före dig utan att

uppenbara för honom: Det finns ingen annan Gud än Jag – tillbe mig!
(Koranen, al-Anbiya 21:25).

Och profeten, må Guds frid och välsignelser vara över honom, sade:

Kämpa mot människorna tills att de vittnar om att det inte finns någon gudom förutom Gud, och att Muhammed är Guds sändebud [Ibn 'Abbâs m fl]

Tawhîd är av tre slag:

Det första: Kunskap om och tron på Guds namn och attribut (Tawhîd al-asma wa as-sifat).

Det andra: Att hålla fast vid herraväldets enhet. (tawhîd al-rububiyyat)
Klart uttryckt – Att Gud är en, och är alltings regent.

Det tredje: Att hålla fast vid Guds en-het i dyrkan (tawhîd al-uluhiyyat).
Det vill säga att söka Sanningen, Gud – den upphöjde och lovprisade, att tjäna endast Honom och att inte sätta någonting vid Hans sida.

Vad gäller det första slaget: (Tawhîd al-asma wa as-sifat).

Detta är att tro på alla de Guds namn och attribut som återfins i Guds bok och de väl bevarade uttalandena av profeten – må Guds frid och välsignelser vara över honom; att tro på dessa på ett sätt som passa Guds väsen utan att förändra något av Hans attribut, förneka eller på något antropomorft sätt förstå dem genom att tillskriva Gud mänskliga former, eller ge dem en figurativ tolkning. Detta i linje med följande Koranstycken:

Säg: Detta är Gud, den Ende,
Gud, den evige, som är orsak till allt, Vidmakthållare av allt, hos vilken alla söker skydd.

Han har inte avlat och inte blivit avlad,
Och ingenting har funnits som kan liknas vid honom. [Koranen, al-Ikhlâs 112:1-4]

Och Gud säger:

Han är himlarnas och jordens Skapare /.../ Ingenting är som Han – Han som hör allt, ser allt. [Koranen, ash-Shûrâ 42:11]

Och:

Guds är fullkomlighetens sköna namn; anropa Honom alltså med dessa.

[Koranen, al-A'râf 7:180]

Och Han säger:

Enbart de mest upphöjda egenskaper kan nämnas i samband med Gud; Han är den Allsmäktige, den Vise. [Koranen, an-Nahl 16:60]

”De mest upphöjda egenskaper...” (Al-mathal ul-A'la) innebär den bästa beskrivningen av Honom, fri från var defekt. Detta är vad folket som höll sig till sunnah och till gruppen [ahl ul-sunnah wa al-jamâ'a] bland profetens – må Guds frid och välsignelser vara över honom – följeslagare och deras efterföljare trodde på.

De förstod Guds attribut från Koranen och profetens – må Guds frid och välsignelser vara över honom – föredöme [sunnah] utan att försöka föreställa sig en fysisk skepnad samtidigt som de avstod från att likna Honom vid någonting i Hans skapelse. Deras sätt att tala om detta var helt i harmoni med Boken och profetens – må Guds frid och välsignelser vara över honom – föredöme. Dessa är säkerligen de som nämns i följande koranvers – och vi ber Gud om att i Sin Nåd räkna oss bland dessa, för det är hos Honom endast man kan vända sig för hjälp:

Föregångsmännen, de första av dem som utvandrade och de första hjälparna, och de rättsinniga människor som följde i deras spår – Gud är nöjd med dem, och de är nöjda med Honom; i beredskap för dem har Han lustgårdar, vattnade av bäckar, där de skall förbli till evig tid. Detta är den stora, den lysande segern!

Vad gäller det andra slaget, (tawhîd ar- rububiyat):

Så som Han bestämt har alla ting skapats, utan Honom skulle inte världen bära frukt, Han som är den mest effektive, tillräcklig i Sina attribut. Detta är sann tawhîd utan tvekan i [tron på] den.

Så som Gud berättade för profeten – må Guds frid och välsignelser vara över honom:

Deras sändebud sade: ”Vad? Kan det verkligen finnas tvivel om att Gud, himlarnas och jordens Skapare existerar?” [Koranen, Ibrâhîm 14:10]

Låt det vara känt att man skall akta sig för förnekandet, och det som var produkten av Faraos, och låta det vara känt i ens inre, så som Moses – över honom vare frid – sade:

...Du vet redan att ingen annan än himlarnas och jordens Herre har sänt dessa tecken för att låta alla se sanningen. Farao, jag tror att din undergång är nära! [Koranen, al-Isrâ' 17:102]

Och den Upphöjde sade till Moses – över honom vare frid – och hans folk:

Och i sin ondska och högmod förnekade de tecknen, fastän de i deras inre var övertygade om deras äkthet. Se hur slutet blev för dessa främjare av oordning och sedligt fördärv! [Koranen, an-Naml 27:14]

Och av denna orsak frågade Farao: Vad? Världarnas Herre? Detta okunniga ansikte som helt ignorerar att ta sig i akt, sade till Moses – över honom vare frid:

...Vad är det du säger? Världarnas Herre?

Moses svarade: Gud är Herre över himlarna och jorden och allt som finns där emellan; det skulle ni inse om ni hade viljan att bli övertygade.

Farao sade till de omkringstående: Har ni hört på maken?

Moses sade: Han är er Herre och alla era förfäders Herre.

Farao sade: Denne föregivne profet som påstår att han är utsänd till oss, måste vara besatt!

Moses fortsatte: Han är Herre över öst och väst och allt som finns där emellan – det skulle ni inse om ni använde ert förstånd [Koranen, ash-Shu'arâ' 26:23-28]

Vad gäller det tredje slaget (tawhîd al-uluhiyyat):

Detta är det slag av tawhîd som helt förkastades av polyteisterna. Gud, den Allsmäktige säger:

De undrar över att en varnare ur deras egna led kommit till dem, och de som inte vill tro säger: "Detta är en trollkarl, en lögnare! Har han gjort gudarna till en enda Gud? Detta är sannerligen en underlig sak! [Koranen, Sâd 38:4-5]

Koranen innehåller en mängd andra liknande verser. Tawhîd av det här slaget kräver att man riktar all sin dyrkan, i alla dess former, till Gud. Detta då det är Gud som förtjänar all dyrkan och dyrkan av någon annan skulle vara lika fel som meningslöst. Faktum är att det är just detta som

frasen "Lâ illaha illaAllah" betyder, nämligen att "Det finns ingen gudom [lah] - värdig dyrkan - förutom Gud [Allah]"

När mina tjänare frågar dig om Mig, svara då att Jag är nära; Jag besvarar den bedjandes bön när han ber till Mig. Och uppmana dem att svara när Jag kallar dem och att tro på Mig - kanske skall de ledas på rätt väg. [Koranen, al-Baqarah 2:186]

Säg: "Vem förser er med det i himlen och på jorden som ni behöver för er försörjning? Vem har makten över hörsel och syn? Vem låter livet spira ur det som är dött och låter döden stiga fram ur det levande?" På detta kommer de att svara: "Det är Gud", och du skall säga: "Skall ni då inte frukta Honom?" [Koranen, Yûnus10:31]

De som ni anropar i Guds ställe, är [Guds] tjänare liksom som ni själva... [Koranen, al-A'râf 7:194]

Då sade han: "Dyrkar ni alltså istället för Gud det som varken kan gagna eller skada er?" [Koranen, al-Anbiyâ' 21:66]

Källor:

- Muhammed K Bernström, Koranens Budskap, Proprius, Sthlm 1998
- Ibn abi-I-Izz, Sharr aqidah at-Tahawiyah, Al-kotob al-Islamiyyah, Beirut
- Bilal Phillips, Grunderna I Tawhîd (Islamisk monoteism), [Korrektur] Malmö 2001
- Abu Ja'far al-Tahawi, The muslim creed (al-aaqeeda al-tahawiya) - with notes by his eminence Abdul Aziz bin Baz, International Islamic Publishing House, Riyadh 1993/1414